

Tjenesteavtale 5

Retningslinjer for samarbeid om utskrivningsklare pasienter som antas å ha behov for kommunale tjenester etter utskrivning fra institusjon

Innholdsfortegnelse

1. Parter	2
2. Bakgrunn	2
3. Formål.....	2
4. Virkeområde.....	2
5. Avklaringer – Forutsetninger	2
6. Varsel til kommunen om innlagt pasient	3
7. Samarbeid mellom helseforetak og kommune under oppholdet.....	3
8. Rutiner for samhandling ved utskrivning fra sykehus.....	4
9. Praktiske forhold som skal avklares ved utskrivning.....	5
10. Utskrivning i forbindelse med fødsel	6
11. Betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter	6
12. Særskilte forhold.....	7

1. Parter

- 1.1. Tjenesteavtale 5 er inngått mellom kommunen og Helgelandssykehuset HF. Helgelandssykehuset HF inngår avtale etter delegasjon fra styret i Helse Nord, jf. styresak 107-2011.

2. Bakgrunn

- 2.1. Utarbeidelse av tjenesteavtale 1-11 mellom kommunen og Helgelandssykehuset HF (partene) er pålagt ved Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester av 14. juni 2011 § 6-2, jf. Lov om spesialisthelsetjenester § 2-1 e.
- 2.2. Felles samarbeidsavtale regulerer avvik, uenighet og tvisteløsning, mislighold, iverksetting, varighet og oppsigelse, samt innsending til Helsedirektoratet for denne tjenesteavtalen.

3. Formål

Formål med tjenesteavtale 5 er å:

- 3.1. bidra til at pasienter og brukere mottar et forsvarlig og helhetlig tilbud om helse- og omsorgstjenester på tvers av forvaltningsnivåer.
- 3.2. klargjøre ansvars- og oppgavefordeling mellom kommune og helseforetak ved utskrivelse fra sykehus.
- 3.3. sikre god samhandling mellom partene når tilbudene fra kommune og helseforetak er gjensidig avhengig av hverandre.
- 3.4. sikre kontinuitet i behandlingsforløpet, for brukere/pasienter og pårørende.
- 3.5. sikre forsvarlig informasjonsutveksling mellom behandlingsnivå.
- 3.6. redusere risikoen for uheldige hendelser.

4. Virkeområde

Virkeområde for tjenesteavtale 5 er:

- 4.1. ansvar og oppgavefordeling ved utskrivning fra sykehus når pasienten antas å ha behov for kommunale helse- og/eller omsorgstjenester.
- 4.2. for fagområdene somatikk, psykisk helse og rusbehandling.

5. Avklaringer – Forutsetninger

- 5.1. Kommunen forholder seg til helseforetakets spesialisthelsetjenester som ett sykehus.
- 5.2. Elektronisk kommunikasjonsløsning for samhandling mellom kommune og

helseforetak skal benyttes.

5.3. Følgende pleie- og omsorgsmeldinger skal benyttes:

5.3.1. *Melding om innlagt pasient*

5.3.2. *Helseopplysninger ved søknad – merket Tidligmelding*

5.3.3. *Helseopplysninger ved søknad – merket Funksjonskartlegging*

5.3.4. *Helseopplysninger ved søknad – merket Endringsmelding*

5.3.5. *Helseopplysninger ved søknad – merket Utskrivningsklarmelding*

5.3.6. *Melding om utskrivningsklar pasient*

5.3.7. *Avmelding utskrivningsklar pasient*

5.3.8. *Melding om utskrevet pasient*

6. Varsel til kommunen om innlagt pasient

Helseforetakets ansvar og oppgaver

- 6.1. Når en pasient legges inn på sykehus, skal helsepersonellet på sykehuset vurdere om pasienten kan ha behov for hjelp fra den kommunale helse- og omsorgstjenesten etter utskrivning fra sykehuset.
- 6.2. Viser vurderingen at pasienten kan ha behov for hjelp fra den kommunale helse- og omsorgstjenesten etter utskrivning, skal sykehuset varsle kommunen om dette innen 24 timer etter innleggelsen.
- 6.3. Dersom det antas å være behov for omfattende eller langvarig behandling på sykehus, eller det på grunn av pasientens helsetilstand ikke er mulig å foreta vurderingene innen 24 timer etter innleggelse, skal vurderingene foretas og kommunen varsles så snart det lar seg gjøre.
- 6.4. Meldingen *Helseopplysninger ved søknad – Tidligmelding (24 timers melding)* skal inneholde:
 - 6.6.1. pasientens status
 - 6.6.2. antatt forløp
 - 6.6.3. forventet utskrivningstidspunkt
- 6.5. Sykehuset skal ved behov innhente aktuelle supplerende opplysninger fra pasient, annen institusjon, hjemmetjeneste, fastlege, sykehjemslege og pårørende.

7. Samarbeid mellom helseforetak og kommune under oppholdet

Helseforetakets ansvar og oppgaver

- 7.1. For å avklare hjelpebehov skal sykehuset, ved behov, invitere kommunen til samarbeidsmøte. Dette kan skje på sykehus, gjennom videokonferanse eller i pasientens hjem. Samarbeidsmøtet skal skje i samarbeid med pasienten.
- 7.2. Meldingen *Helseopplysninger ved søknad* - merket Funksjonskartlegging skal sendes kommunen så snart behovet er klarlagt. Det skal ikke søkes om eller forespeiles spesifikk tjeneste.
- 7.3. Sykehuset skal varsle kommunen snarest dersom det blir endringer i forventet utskrivningstidspunkt eller hjelpebehov. Melding *Helseopplysninger ved søknad* skal benyttes og merkes med *Endringsmelding*.
- 7.4. Dersom pasienter som mottar kommunale helse- og omsorgstjenester dør i sykehuset, skal det gis melding til kommunens helse- og omsorgstjeneste så raskt som mulig.
- 7.5. Laveste effektive omsorgsnivå (LEON-prinsippet) skal legges til grunn ved ansvars- og oppgavefordelingen mellom kommunen og foretaket.

Kommunens ansvar og oppgaver

- 7.6. Kommunen skal delta i samarbeidsmøter som sykehuset inviterer til.
- 7.7. Kommunen skal behandle forespørsler om kommunale helse- og omsorgstjenester fortløpende, med bakgrunn i funksjonskartlegging og medisinske opplysninger fra sykehuset, og gi tilbakemelding uten unødige opphold.

8. Rutiner for samhandling ved utskrivning fra sykehus

Helseforetakets ansvar og oppgaver

- 8.1. En pasient er utskrivningsklar når lege på sykehus vurderer at det ikke er behov for ytterligere behandling i spesialisthelsetjenesten. Vurderingen skal være basert på en individuell helsefaglig vurdering, og forutsetningene i § 9 i *Forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter* skal være vurdert og dokumentert i pasientjournalen:
- 8.2. Når en pasient er definert som utskrivningsklar, skal sykehuset varsle kommunen i en utskrivningsklarmelding. Melding *Helseopplysninger ved søknad*, merket *Utskrivningsklarmelding*, skal benyttes. Meldingen skal sendes av lege eller det skal fremgå av meldingen hvilken lege som har foretatt vurderingen.
- 8.3. Sykehuset skal i utskrivningsklarmelding alltid redegjøre for de vurderingene som er gjort i h.h.t punkt 8.1.
- 8.4. Varslet sendes elektronisk. Varsler som sendes etter kl. 14.00 er først gjeldende fra påfølgende virkedag kl. 08.00.
- 8.5. For utskrivningsklare pasienter som får behov for ytterligere behandling i ventetid for utskrivning, skal sykehuset informere kommunen uten ugrunnet opphold. Melding *Helseopplysninger ved søknad* benyttes og merkes med

Endringsvarsel. Beregningen av antall utskrivningsklare døgn stoppes inntil pasienten er utskrivningsklar igjen. Dette skal dokumenteres i form av ny utskrivningsklarmelding

- 8.6. Sykehuset kan overføre utskrivningsklar pasient når kommunen har bekreftet at et kommunalt helse- og omsorgstjenestetilbud til pasienten er klart.
- 8.7. Sykehuset skal ved utskrivelse sende nødvendige medisinske opplysninger til kommunen, i form av godkjent legeepikrise eller epikrise ved utskrivning (EVU) med samstemt medikamentliste samt pleierapport og eventuelle rapporter fra fysio- og/eller ergoterapeut. Der det ikke finnes elektroniske løsninger skal papirkopi følge pasienten.
- 8.8. Resultater fra prøver eller annen informasjon som ikke foreligger ved utskrivning skal ettersendes straks de foreligger. Medisinsk ansvarliges vurdering og anbefalinger skal sendes sammen med opplysningene.
- 8.9. Lege ved sykehuset skal ta kontakt med fastlege når det er medisinsk indikasjon for dette vedrørende oppfølging av pasienten.

Kommunens ansvar og oppgaver

- 8.10. Kommunen skal etter å ha mottatt varsel om utskrivningsklar pasient så snart det lar seg gjøre bekrefte når kommunen kan ta imot pasienten.
- 8.11. Kommunen skal vurdere om og evt. hvilke kommunale helse- og omsorgstjenester som skal iverksettes.
- 8.12. Dersom kommunen ikke kan ta imot pasienten, skal sykehuset varsles om når et kommunalt tilbud antas å være klart.
- 8.13. Kommunen skal sende elektronisk melding med informasjon om hvilke helse- og omsorgstiltak kommunen vil iverksette ved utskrivelse.

9. Praktiske forhold som skal avklares ved utskrivning

Helseforetakets ansvar og oppgaver

- 9.1. Sykehuset skal sikre at pasienten får tilfredsstillende behandlingshjelpemidler i tide, slik at manglende behandlingshjelpemidler ikke blir til hinder for utskrivning fra sykehuset.
- 9.2. For å hindre avbrudd i iverksatt behandling, skal sykehuset sikre at pasienten vederlagsfritt får med seg tilstrekkelig mengde av nødvendige medikamenter og utstyr inntil pasienten selv, evt. med kommunens hjelp, kan skaffe seg medikamentene. Hva som skal sendes med pasienten avklares med mottakende helsepersonell i kommunen.
- 9.3. Ved forandringer i medikasjon skal medikamentliste samstemmes og ved behov skal det sendes elektronisk resept til apoteket. Dersom pasienten har gyldige resepter med samme virkestoff eller ATC-gruppe som ikke skal benyttes i videre behandling, skal forskrivende lege tilbakekalle disse reseptene fra reseptformidleren.

- 9.4. Dosert medisin for perioden fra utskrivning og til og med neste virkedag skal følge pasienten dersom det er behov for det. I spesielle tilfeller kan det avtales utlevering av medisiner utover en virkedag når lokale forhold tilsier det.
- 9.5. Nye medikamenter som krever individuell refusjon fra HELFO skal være søkt om fra sykehuset under innleggelse. Spesialisthelsetjenesten må sørge for reitererte resepter til slik behandling, og til medikamenter som ikke kan forskrives av allmennleger. Spørsmål angående reseptforskriving av slike medikamenter skal rettes til sykehuset, og ikke til fastlege.
- 9.6. Dersom pasienten ikke er i stand til det selv, skal sykehuset informere pårørende om utskrivningen.
- 9.7. Dersom det er nødvendig med snarlig oppfølging hos fastlege, skal sykehuset sørge for at fastlege får beskjed om dette snarest mulig, og senest utskrivningsdagen.
- 9.8. Når plan for behandling utarbeidet av spesialisthelsetjenesten foreligger og dette innebærer ytterligere utredning eller behandling i spesialisthelsetjenesten, skal behandlende lege eller avdeling henvise til dette.
- 9.9. Sykehuset skal rekvirere pasienttransport tilpasset pasientens situasjon, og har ansvaret for all pasienttransport og følgetjeneste uavhengig av pasientens behandlingssted og funksjonsnedsettelse.
- 9.10. Ved transport til privat hjem gjelder sykehusets ansvar inntil pasienten har kommet inn i hjemmet. Ved transport til kommunal institusjon, overføres ansvaret til kommunen når pasienten er tatt imot av institusjonspersonalet.
- 9.11. Pasienter med behov for kommunale helse- og omsorgstjenester skal fortrinnsvis skrives ut fra sykehuset på hverdager.
- 9.12. Pasienter som har behov for kommunale helse- og omsorgstjenester, skal fortrinnsvis være ankommet egen bolig eller institusjon innen kl. 16.00 utskrivningsdagen. Dersom transportforholdene eller annet tilsier at dette ikke er mulig, kan annet klokkeslett avtales.
- 9.13. Behandlende lege på sykehuset skal vurdere om det er medisinsk nødvendig med ledsager under hjemtransport.

10. Utskrivning i forbindelse med fødsel

Helseforetakets ansvar og oppgaver

- 10.1. På utskrivningsdatoen melder utskrivende jordmor ved fødeavdelingen utskrivningsdatoen til kommunens helsesøster pr telefon eller elektronisk.
- 10.2. Ved utskrivning fra fødeavdelingen sendes jordmorepikrise til helsestasjon pr. brev eller elektronisk samt elektronisk til fastlege.
- 10.3. Evt. epikrise skal sendes til fastlege.

11. Betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter

- 11.1. Helgelandssykehuset HF har ansvar for å utstede faktura til kommunen for

betaling for utskrivningsklar pasient. Det tilstrebes månedlig fakturering, og 30 dagers betalingsforfall. Fakturagrunnlag skal diskuteres og avklares med kommunen før faktura utstedes.

- 11.2. Betalingsplikten inntreer fra og med det døgnet pasienten blir erklært utskrivningsklar og vilkårene i *Forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter §§ 8 - 10* er oppfylt. Dersom vilkårene ikke foreligger, inntreer ikke betalingsplikten. Kommunen kan be om redegjørelse for de aktuelle vurderingene i henhold til § 14 i samme forskrift. Det døgnet pasienten skrives ut, inngår ikke i betalingsplikten.
- 11.3. Betalingsplikten for utskrivningsklare pasienter bortfaller dersom punktene 8.1 - 8.4, 8.6 og 8.7 i denne avtalen ikke er overholdt.
- 11.4. Dersom utenforliggende forhold tilsier at det ikke er mulig å transportere pasienten fra sykehus, gjelder ikke betalingsplikten i påvente av transport.
- 11.5. Ved uenighet om vilkår for utskrivningsklare pasienter er oppfylt, utstedes ikke eventuell faktura før uenigheten er løst gjennom lokal tvisteløsningsnemnd eller nasjonal tvisteløsningsnemnd.

12. Særskilte forhold

12.1. Kompetanseoverføring

I saker der det er behov for kompetanseoverføring, veiledning til kommunalt personale eller opplæring i bruk av utstyr, skal ikke pasienten erklæres utskrivningsklar før slik opplæring og veiledning er gitt fra sykehusets side. Kommunens vurdering av om der foreligger et slikt veiledningsbehov er i tvilstilfelle utslagsgivende. Veiledningen skal være vederlagsfri. Opplæringen skal gjennomføres uten ugrunnet opphold. Dersom kommunen misligholder dette punktet på en slik måte at utskrivningen ikke kan gjennomføres, vil betalingsplikten løpe fra det tidspunktet opplæringen er dokumentert tilbudt.

12.2. Intern overføring i spesialisthelsetjenesten

Dersom en pasient er innlagt på en avdeling på et sykehus, men skal overføres til en annen avdeling, et annet sykehus eller annen behandling i spesialisthelsetjenesten, er pasienten ikke å regne som utskrivningsklar i forskriftens forstand. Dette gjelder ikke de tilfeller pasienten henvises til elektiv behandling, herunder også elektiv rehabilitering innenfor spesialisthelsetjenesten.

12.3. Permisjoner fra sykehuset

Permisjoner for pasienter som har behov for kommunale helse- og omsorgstjenester under permisjonstiden, skal avtales og planlegges i samråd med kommunen.

12.4. Utskrivning når pasienten har kommunal langtidsplass i institusjon

For pasienter med kommunal langtids plass i institusjon kan punktene 8.2 – 8.4 og 9.11 - 9.12 fravikes. Sykehuset skal ta direkte kontakt med den aktuelle institusjonsavdeling for avtale om utskrivning.

12.5. Avvisning av tilbud om kommunale helse- og omsorgstjenester

Dersom utskrivningsklar pasient velger å takke nei til tilbudte kommunale helse- og omsorgstjenester, bortfaller kommunens ansvar for pasienten. Dersom helseforetaket velger å forlenge pasientens sykehusopphold i slike tilfeller, bortfaller kommunens betalingsplikt jf. *Forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter* § 13.

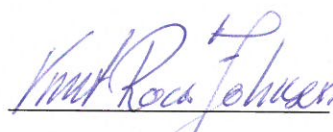
Dato:

Leder forhandlingsutvalget

Helgelandskommunene

Dato:

Samhandlingssjef

Helgelandssykehuset HF